

en saadan Mistænkelighed. Jeg troer, det er en af Grundbetingelserne for et friskt og frodigt politisk Livs Fremvæxt hos os, at man med gjensidig Tillid møder hverandre og navnlig den Samfundsklasse, hvorom der her er Tale. Lad os tage saa strengt og alvorligt som muligt fat paa ethvert Lovforslag, see, hvad der ligger i det, og gjøre de Forandringer, som vi finde hensigtsmæssige, men lad os ikke fra første Færd af paatrykke et Lovforslag et Mistænksomhedens Stempel, fordi det kommer enten fra den ene eller den anden Side; det anseer jeg for urigtigt og uhenigtsmæssigt. Jeg tilstaaer, at ligesom denne Klasse i denne Sag har stillet sig i Spidsen for at frembære Begjæring om en Forandring i Lovgivningen, vil jeg i flere Henseender ansee det for sundt og gavnligt for vor politiske Udvikling, om den ogsaa i andre Retninger kunde sætte sig i et saadant Forhold til Landbefolkningen, at den kunde stille sig i Spidsen for den. Det er egentlig først da, at man vil kunne sige, at vor politiske Udvikling er ret alvorlig betrygget. Hvad Lovforslaget selv angaaer, da er der gjort Indvendinger mod Bestemmelsen om Muldvarpe; men naar en æret Rigsdagsmand (H. M. Petersen) vil have, at man til en hvilkensomhelst Tid maa ødekægge dem paa Marken, forekommer det mig, at man hellere maa lade Bestemmelsen reent gaæ ud; thi naar man maa udrydde dem i Haverne, og man tillige skulde have Lov dertil paa Marken, blive kun Skovene tilbage, og der troer jeg ikke, at Muldvarpen i Regelen opholder sig. Hvad Bestemmelsen i § 2 angaaer, anseer jeg den for at være en aldeles hensigtsmæssig og forstandig Bestemmelse. Lad os ikke sige: Ja, men vi vide ikke, hvad der kan komme ud af denne Bestemmelse; forsaavidt dermed menes, hvorledes den vil gjøre sig gjældende i Livet, er det naturligt, at man maa stille sig dette klart; mener man derimod, at en fremtidig Lovgivningsmagt kunde gaæ videre i denne Retning, saa er Rigsdagen jo den Lovgivende Magt og kan standse, hvor den vil; vi overgive jo ikke Noget til en fremmed Myndighed, vi beholde jo selve Lovgivningsmagten i vor egen Haand og kunne altsaa sige stop, naar vi finde, at man skulde gaæ for vidt. I og for sig er

denne Bestemmelse aldeles sund og fornuftig. I Lov af 25de Marts 1851 siges, at den Eier, der selv er Bruger af Eiendommen, kan vel overdrage Sagtretten til en Anden, men kun for eet Aar ad Gangen. Derved gjør denne Bestemmelse et meget stort Indgreb i en Mand's Raadighed over sin Eiendom. Man siger: „enten skal Du bruge den selv eller bortforpagte den for eet Aar“, og har en Mand Lyft til at bortforpagte den for 2 eller 3 Aar, er det ham ikke tilladt, ligesom det heller ikke er ham tilladt at bortforpagte den for sin Besiddelsestid. Enhver Contract, der gik ud paa en Bortforpagtning for Besiddelsestiden, vilde være ulovlig, og Ingen kan indgaae en saadan Contract, der strider mod Loven. Men nu er det dog aabenbart, at naar en Mand ikke har Lyft til selv at bruge sin Sagtret, er det særdeles gavnligt for ham, at han for et længere Aaremaal kan overdrage den til en Anden. Forholdet er her det samme, som om man vilde sige til en Mand: „naar Du ikke selv vil bruge din Jord; maa Du ikke bortforpagte den paa længere Tid end eet Aar ad Gangen“ (Stemmer: Nei!); der er naturligtvis Forffjel, men det vilde i ethvert Fald være en uhenigtsmæssig Bestemmelse; thi den, der ikkun har indgaaet en Forpagtning paa eet Aar, vil naturligtvis ikke drive Jorden paa en saadan Maade som den, der har den i Forpagtning paa 7, 9 Aar eller længere. Det Samme gjælder med Hensyn til Sagten; den, der kun har den for eet Aar, tænker naturligtvis ikke paa at frede eller skaane den, han seer ikke hen til de kommende Aar; giver man derimod en Mand Lov til at indgaae en Forpagtningscontract paa et længere Aaremaal, f. Ex. en halv Snees Aar, vil han vide at tage de kommende Aar i Betragtning og sørge for, at han ogsaa i disse har Noget at jage efter. Jeg anseer derfor Bestemmelsen i § 2 for at være særdeles hensigtsmæssig og derimod den tilsvarende i Loven af 25de Marts 1851 af den Grund, jeg her har anført, for at være uhenigtsmæssig og uforstandig, da man er gaaet altsfor vidt i denne ene Retning. Jeg kunde fristes til at udtale mig om andre Bestemmelser i Loven af 25de Marts 1851, som heller ikke ere hensigtsmæssige; men da det ikke ligger for, skal jeg ikke gaæ